

Flirten met Kempen en Hageland

LIEN VAN BESIEEN

De noordoostelijke uithoek van de provincie Vlaams-Brabant is gezegend met een landschap waarachter ontelbare boeiende verhalen schuilgaan. Vanop de fiets rijden we enkele knooppunten en delen van lange afstandsroutes aan elkaar tot een tocht van 30 km, flirtend met de grens tussen Kempen en Hageland. Een blik op kaart of luchtfoto schetst ons uitgestippeld parkoers omheen de welluidende naam ‘Geeneinde’ en doet meteen de afwisseling opvallen tussen grote beekvalleien (vallei van de Drie beken en vallei van de Zwarte beek) en Hagelandse ijzertzandsteenheuvels. Opnieuw is alle informatie over deze wandeling beschikbaar via onze website, en kan je zelfs je gps-coördinaten downloaden en meenemen.

Het startpunt is het Sint-Hubertusplein aan de kerk van Schaffen (Diest), waar voldoende parkeergelegenheid is. Van daaruit vertrekken we noordwaarts langs de Kerkstraat, op de lange afstandsroute (LF35 route, witte bordjes met groene tekst). Niet veel verder zien we knooppunt 30, waar we rechts afslaan naar knooppunt 329, in de richting van ‘Vleugt’. Het knooppuntennetwerk en de LF35 route lopen hier even gelijk.

Aan onze linkerkant rijden we twee mooie natuurgebieden voorbij. Eerst zie je het gebied ‘de Schans’, waar zich vroeger een ornitologisch studiecentrum bevond, en daarna passeren we het ‘Schouwbroek’, waarvan de naam ‘broek’ – of moeras – net zoals heel wat andere plaatsnamen in de buurt – bv. Genevenne

Ondersteund door Google Maps, Teleatlas en RouteYou.

WANDELEN & FIETSEN

en Willebroek – op het natte karakter van de streek duidt. Aan onze rechterkant glijden dan weer de Kenisberg en de Kruisberg aan ons voorbij. Deze Diestiaanheuveld flankeren de vallei van de Winterbeek of Grote beek, die samen met de Middelbeek en de Kleine beek deel uitmaakt van de 1400 hectare grote ‘Vallei van de drie beken’.

Heel mooi is hier te zien hoe de zandige toppen, niet vruchtbaar voor de landbouw, bedekt zijn met een bosdek, terwijl de valleien intensief bewerkt en bevloeid worden. De Groveden is een geschikte soort voor deze droge zandheuveld, omdat zijn haarwortels sterk geconcentreerd zitten in de strooisel- en fermentatielaag van de bodem, zodat ze toch het nodige water en nutriënten kunnen vinden.

In Vleugt verlaten we de LF35 route. We steken voorzichtig de N725 over en blijven in de richting van knooppunt 329 fietsen, richting ‘Rot’. Links van ons loopt de vallei verder, en rechts gaat ze over in de Hooilandse berg, nog steeds midden in de vallei van de drie beken. Het is de bedoeling om deze vallei nog meer open te stellen voor wandelaars, fietsers en ruiters en ze te verbinden met andere natuurgebieden uit de omgeving. Bovendien maken tal van inrichtingswerken, zoals het herstel van heide en soortenrijke graslanden en de uitbreiding van enkele waardevolle bossen, dit landschap nog een stuk aantrekkelijker.

Deze vallei heeft een erg hoge natuurwaarde. Ze huisvest een groot aantal relict- en bedreigde plantengemeenschappen zoals voedselarme laagvenen, verlandingsmoerassen en trilvenen, heischrale graslanden, dottergraslanden, elzenbroekbossen, zure eikenbossen en droge en vochtige heide. Tevens broeden er meer dan 100 verschillende vogelsoorten. Ook voor ongewervelde

© Bert De Somviele

Ronde Zonnedauw, een prachtig plantje dat je in deze regio nog kan aantreffen.

dieren als sprinkhanen en libellen is dit gebied een waar paradijs. Op de vochtige heide kan je nog populaties aantreffen van de tot de verbeelding sprekende zonedauwfamilie: op de stikstofarme gronden waar ze voorkomen, voorzien deze plantjes in hun stikstofnood door insectjes te vangen en te verteren.

Aan knooppunt 329 fietsen we richting knooppunt 319. We laten de vallei achter ons en beginnen aan onze ‘zwaarste klim’, op deze fietstocht een relatief begrip, over de Busselberg. Even moeten we langs de drukke N29, maar vervolgens ontplooit zich op het grensgebied met de gemeente Paal opnieuw een prachtig landschap.

Aan onze rechterkant duikt in de zomermaanden een veld vol blauwe bloemen op: koren-

© Lien van Basten

De Korenbloem legt tijdens de zomermaanden prachtig blauwe accenten in het landschap

bloemen! Traditioneel komt deze éénjarige composiet voor tussen het 'koren', maar hier is het omgekeerd. De bloem domineert en slechts sporadisch zien we er kamille, klapperoos en tarwe tussen staan. De huidige landbouwpraktijken, waarbij men zeer zuivere granenmengsels gebruikt, heeft ertoe geleid dat deze fraaie bloem de status 'achteruitgaand' heeft in Vlaanderen. Vandaag kan je ze in de maanden juni tot augustus bijna enkel nog aantreffen in de wegbermen. Door de platte vorm van de trompetvormige bloemen zijn ze erg in trek bij zweefvliegen.

Na een zalige afdaling bereiken we knooppunt 319 waar we rechts afslaan, richting knooppunt 318. Hier stond vroeger de Gestelse molen (Maalbeekstraat), een onderslagrad dat een korenmolen aan het werk zette met het verval van het water van de Zwarte beek. Momenteel is daar echter niet veel meer van te zien. Sinds 1994 beheert Natuurpunt de vijvers die bij de molen hoorden en heeft de vereniging er met behulp van de provincie Limburg het vismigratieknelpunt opgelost.

Vervolgens fietsen we doorheen het natuurreserveaat 'De vallei van de Zwarte Beek'. Ook dit 1500 hectare grote gebied heeft een zeer hoge natuurwaarde. Het draagt dan ook verscheidene beschermingsstatuten: vogelrichtlijngebied, habitatrichtlijngebied en ecologisch impulsgebied en het krijgt Europese financiering als LIFE-project.

De Zwarte Beek ontspringt in het Limburgse Hechtel en stroomt dan naar het zuidwesten om zowat 30 kilometer verder en ongeveer 50 meter lager in het Brabantse Diest uit te monden in de Demer. Wij fietsen hier door het middenstroomsgebied. Het landschap van de brede vallei wordt gekenmerkt door bloemrijke hooilanden en grazige weiden. De

© Lien van Besten

De Zwarte Beek, net geruimd

natuurbeheerders streven hier dan ook naar een zo natuurrijk mogelijk, open weidelandschap. Er wordt getracht de natte natuurelementen zoals kuilen en poelen te herstellen. Op die manier vinden soorten zoals Blauwborst en Watersnip hier een toevluchtsoord. Voor deze laatste zeer kieskeurige vogel is de Vallei van de Zwarte Beek overigens van onschatbare waarde. Van de 30 à 40 broedparen die Vlaanderen in 1992 telde, broedde de helft in de Vallei van de Zwarte Beek.

Door een extensief begrazingsbeheer met Angus Aberdeenrunderen, Noorse fjordpaarden en runderen van lokale landbouwers hebben ook de weidevogels het hier fantastisch goed. Typische vogels van open weidelandschappen zijn de Kievit, de Wulp en de Grutto. Hoewel het natuurdoeltype hier bestaat uit een open weidelandschap, worden hier en daar ook houtkanten, meidoornhagen en ruigtes voorzien voor insecten en vogels zoals de Nachtegaal en de Sprinkhaanzanger.

Het fietsen langsheen al die mooie natuurgebieden zorgt er natuurlijk voor dat iets 'kruidigs' ons stilaan wel aanspreekt. Gelukkig vinden we aan de rand van het natuurgebied aan onze linkerkant in de Asbroekstraat taverne 'De Theepot'. Als het weer het toelaat, kan je je buiten neervleien in de gezellige kruiden-

WANDELEN & FIETSEN

© Lien van Besten

Taverene 'De Theepot'

tuin. Op de menukaart vind je naast *'the usual stuff'* ook enkele mysterieuze gerechten met kruiden en kruidendrankjes. Je komt alleen te weten waar ze goed voor zijn, de inhoud blijft geheim, maar je kan natuurlijk wel de kruidenheks in het oog houden die je bestelling gewoon in de tuin gaat plukken!

Terug op de fiets, en bruisend van energie na deze welgekomen pauze, zie je het misschien nog wel zitten om even van de fietsroute af te wijken om de 1000-jarige eik te bezoeken. Om die te bereiken moeten we even voorbij De Theepot rechtsaf slaan. Of deze eik inderdaad een boom van meer dan duizend jaar oud is, is niet geweten. Het is wel overduidelijk dat hij zeer oud is. Niet veel verder staat trouwens nog een tweede, iets minder oude eik. Vroeger werd onder beide bomen recht gesproken. In 1940 werd de duizendjarige eik door Monumenten en Landschappen geklasseerd.

Terug naar de route vervolgen we onze weg richting knooppunt 318. Van daaruit fietsen we verder naar knooppunt 315. Vanaf hier loopt het knooppuntennetwerk weer even gelijk met de LF50 route, die we verder zullen blijven volgen. Voor de laatste keer passeren we een deel van het natuurreservaat van de Zwarte beek.

Algemeen omvat het natuurbeheer in dit grote gebied van natte valleigronden ener-

zijds een 'uitwendig' beheer: hierbij staat de waterhuishouding centraal. Zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het water zijn immers van bijzonder groot belang voor de natuurwaarde van dit unieke reservaat. Anderzijds maakt men uiteraard ook werk van een 'inwendig' beheer: binnen het reservaat wordt hard gewerkt om de natuurlijke successie van vergrassing, verruiging en verbossing onder controle te houden.

Even verder fietsen we door het bos van Hees, een typisch dennenbos, aangeplant voor de mijnbouw. Wanneer we uit het bos komen, verlaten we de knooppuntenroute, en slaan we rechtsaf de Hezerheiweg in, waarbij we de LF50 route volgen. Ondertussen zijn we terug in Vlaams-Brabant en nadat we voorzichtig de grote weg N29 overgestoken hebben, zien we in de verte alweer de kerk van Schaffen, ons eindpunt.

Deze fietstocht heeft een lengte van 29,8 km. Het parcours is comfortabel genoeg om berijdbaar te zijn met racefiets en in familieverband met jonge kinderen. Het parcours kan in detail bekeken worden op onze website www.vbv.be/wandelingen of via www.routeyou.com (zoeken op 'VBV'). Je kan er ook de gps-coördinaten downloaden. Wist je trouwens dat deze route door RouteYou verkozen is tot 'hiptriptrip' van september?

Aan de kerk van Schaffen is er parkeerplaats, maar wie met het openbaar vervoer komt, neemt best de trein naar Diest, vanwaar het nog een drietal kilometer is naar de startplaats.

De route is niet uniform bewegwijzerd, maar je kan wel continu aantakken op bestaande bewegwijzerde routes van het fietsknooppuntennetwerk: → 30 → 329 → 319 → 318 → (315) → (30)